

M. STEFANA

**FUNDACJA
BATOREGO**

ul. Sapieżyńska 10a

00-215 Warszawa

tel. 22 536 02 00

fax 22 536 02 20

batory@batory.org.pl

www.batory.org.pl

Warszawa, 30 czerwca 2025

**Stanowisko Członków Zespołu Ekspertów Wyborczych przy Fundacji im. Stefana Batorego
ws. nieprawidłowości w drugiej turze wyborów na urząd Prezydenta Rzeczypospolitej
Polskiej**

Wolne i uczciwe wybory są warunkiem demokratycznej legitymizacji władzy. Polki i Polacy potrzebują zaufania do procesu wyborczego, bo powszechne wybory to kluczowa instytucja pokojowego rozstrzygnięcia rywalizacji o władzę. Powinna ona działać niezawodnie, nawet pomimo intensywnego sporu politycznego. Dlatego apelujemy o odpowiedzialną i opartą na faktach dyskusję o rzetelności wyborów Prezydenta RP.

Organizacja wyborów w Polsce jest zdecentralizowana: opiera się na pracy ponad 30 tysięcy obwodowych komisji wyborczych, w których znalazło się ok. ćwierć miliona członków, wskazanych głównie przez różne komitety wyborcze. Praca tych komisji może być – i była w tegorocznych wyborach – monitorowana przez obserwatorów, mężów zaufania i misje obserwacyjne organizacji międzynarodowych (m.in. OBWE i Rady Europy).

Analizy publicznie dostępnych wyników głosowania w obwodach udokumentowały pewne anomalie – można o nich przeczytać [w raporcie autorstwa D. Batorskiego, J. Flisa i P. Szulca opublikowanym przez Fundację Batorego](#). W naszym przekonaniu istniejące dane uprawniają do twierdzenia, że wynik wyborów odbiega od wskazanego w uchwale Państwowej Komisji Wyborczej z dn. 2 czerwca br., ale nie uprawniają do twierdzenia, że faktyczny zwycięzca wyborów jest inny.

Zastrzegamy, że rachunek prawdopodobieństwa, który leży u podstaw analiz statystycznych nie może służyć do ustalania wyniku i ważności wyborów – jest to zadanie uprawnionych organów państwa.

Niedoskonałość procedur i dotychczas potwierdzone błędy popełnione przy liczeniu głosów w drugiej turze głosowania – niezależnie od ich skali – są jednak rażące. Kwestionują zaufanie do całego procesu wyborczego i szerzej – do instytucji państwa. Trzeba pogłębić rozpoznanie

anomalii, na które wskazują analizy statystyczne i za którymi kryć się mogą przestępstwa – w obronie wolnych wyborów, społecznego zaufania do nich i legitymizacji Prezydenta RP.

Dlatego podkreślamy, że obywatelki i obywatele mają prawo korzystać ze wszystkich legalnych sposobów weryfikowania rzetelności procesu wyborczego i wyników głosowania. Żadnych wątpliwości nie wolno bagatelizować – w ich rozstrzygnięciu stawką jest przede wszystkim zaufanie do wyborów.

Niezależnie od trwającego postępowania w sprawie stwierdzenia ważności wyborów, jako osoby zajmujące się naukowo badaniami systemów i zachowań wyborczych, zgłaszamy naszą gotowość do zaprojektowania i przeprowadzenia badania wykorzystanych kart do głosowania z losowo dobranej próby obwodów – analogicznego do badania, które nasz Zespół przeprowadził po wyborach samorządowych z 2014 r. Takie badanie musiałoby potrwać co najmniej kilka tygodni. Pomogłoby ustalić na oryginalnym materiale i z dość dużą precyzją skalę i możliwe źródła błędów w obwodowych komisjach wyborczych. To z kolei pozwoliłoby sformułować rekomendacje jak uniknąć ich w przyszłości.

- dr hab. **Mikołaj Cześnik**, profesor Uniwersytetu SWPS, Dyrektor Instytutu Nauk Społecznych SWPS, członek Rady Fundacji im. Stefana Batorego
- dr hab. **Jarosław Flis**, Instytut Dziennikarstwa, Mediów i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego
- dr hab. **Adam Gendźwiłł**, politolog, socjolog, geograf, profesor na Wydziale Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego
- dr **Anna Materska-Sosnowska**, Wydział Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych Uniwersytetu Warszawskiego, członek Zarządu Fundacji im. Stefana Batorego
- dr hab. **Bartłomiej Michalak**, profesor Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Wydział Nauk o Polityce i Bezpieczeństwie UMK
- prof. dr hab. **Andrzej Rychard**, członek-korespondent Polskiej Akademii Nauk, przewodniczący Rady Fundacji im. Stefana Batorego
- dr hab. **Krzysztof Urbaniak** – prawnik i politolog, profesor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, radca prawny